

Quản lý tiền kỹ thuật số nhìn từ kinh nghiệm quốc tế

VÕ HẢI MINH*

Tóm tắt: Tiền kỹ thuật số là một trong những sản phẩm tinh tế của cách mạng công nghiệp 4.0. Những quan điểm khác nhau về sự xuất hiện và phát triển của nó đang được thảo luận trong mọi giới, từ các cá nhân tới giới kinh doanh, từ các nhà nghiên cứu tới cơ quan quản lý và hoạch định chính sách trên hầu khắp thế giới. Bài viết bước đầu làm rõ hai vấn đề về đồng tiền này đặt ra cho các nhà nghiên cứu: i) Khái niệm của tiền kỹ thuật số và những ưu điểm và rủi ro mà đồng tiền này mang lại; ii) Các quan điểm khác nhau của một số quốc gia đối với sự tồn tại và cách thức quản lý sự lưu thông của đồng tiền này. Trên cơ sở đó, bài viết gợi mở một số vấn đề đối với công tác quản lý tiền kỹ thuật số tại Việt Nam trong tương lai.

Từ khóa: Tiền kỹ thuật số, ưu điểm và hạn chế, quản lý tiền kỹ thuật số, kinh nghiệm quốc tế.

Nhờ sự phát triển mạnh mẽ của blockchain và các xu hướng công nghệ mới trên toàn cầu, tiền kỹ thuật số ra đời và ngày càng phát triển tại nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam. So với các đồng tiền pháp định (fiat money), tiền kỹ thuật số (cryptocurrency) có tuổi đời trẻ hơn rất nhiều và đang chiếm được không ít sự quan tâm của giới nghiên cứu lẫn công chúng. Nếu như năm 2017, tiền kỹ thuật số được gắn liền với công nghệ blockchain và mới chỉ thu hút các nhà đầu tư nhỏ lẻ, thì đến năm 2020, tiền kỹ thuật số đang dần có được cho riêng mình một thị trường tài chính riêng với rất nhiều công nghệ hỗ trợ bên cạnh nền tảng chính là Blockchain và thu hút được sự quan tâm của nhiều tổ chức tài chính cũng như doanh nghiệp lớn trên thế giới (Jake Frankenfield, 2022). Các ngân hàng đang quan tâm và có động thái đầu tư vào thị trường tiền kỹ thuật số có thể kể đến là Wells Fargo, Morgan Stanley, Goldman Sachs, JPMorgan,

Citibank, Deutsche, BNY Mellon, DBS... trong khi chỉ duy nhất HSBC là chưa quan tâm đến thị trường này. Tốc độ tăng giá nhanh, lợi nhuận cao của đồng tiền kỹ thuật số là yếu tố hấp dẫn nhà đầu tư, song rủi ro cũng phức tạp và khó lường. Điều này làm cho các quốc gia trên thế giới phải thành lập cơ quan quản lý, giám sát và đưa ra những quy định về quản lý giao dịch liên quan đến Bitcoin nói riêng và các đồng tiền kỹ thuật số nói chung. Mặc dù có nhiều quan điểm khác nhau về sự tồn tại và phát triển của tiền kỹ thuật số trong tương lai, tuy nhiên với mức độ quan tâm đầu tư ngày càng lớn trên thị trường, việc nghiên cứu, nắm bắt, đúc rút kinh nghiệm của các nước để quản lý tiền kỹ thuật số tại Việt Nam là gợi ý quan trọng để vừa bắt nhịp với xu hướng toàn cầu, vừa phòng ngừa, giảm thiểu rủi ro cho các nhà đầu tư và nền kinh tế.

1. Khái niệm tiền kỹ thuật số

Theo ngân hàng trung ương (NHTW) châu Âu, tiền kỹ thuật số là loại tiền không được phát hành hay quản lý bởi ngân hàng trung ương hay tổ chức nhà nước nào mà được phát hành qua

* Viện Kinh tế và Chính trị thế giới